

Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws

Onder redactie van de secretaris
M.J. Sommeijer, Afd. Sociale Insekten R.U.U.
Postbus 80.086, 3508 TB Utrecht

maart 1992

Verslag van de 146e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging 31 mei - 2 juni 1991 te Mechelen (L.)

De organisatie van de zomerbijeenkomst werd deze keer verzorgd door een commissie bestaande uit C. Bank, mw. A. Buijsen, P. Koomen, J. de Leeuw, R. Schouten en L. Sijstermans. Namens het NEV bestuur maakte C.J. Zwakhals deel uit van de commissie.

Als plaats van samenkomen fungeerde groepsaccommodatie "De Elset", Schreursweg 1, 6281 NN Mechelen. Hier overnachtten de meeste deelnemers, enkelen deden dit in naburige hotels of op een camping en allen gebruikten de maaltijden in "De Elset". Ontbijt en lunch werden door de organisatiecommissie verzorgd, de diners werden van nabij gelegen restaurants betrokken.

Wederom leverden vele deelnemers een overzicht van de verzamelde soorten. Deze gegevens zijn, voor zover dat nodig was, t.b.v. het verslag door C.J. Zwakhals gebundeld tot een overzicht per orde. Zoals dat ook bij de twee vorige verslagen het geval was is het manuscript door W.N. Ellis "persklaar" gemaakt.

Deelnemers

De volgende personen namen aan de zomerbijeenkomst deel:

hr. en mw. van Aartsen, B. Aukema, C.J.N. Bank, P.L.T. Beuk, hr. en mw. Blommers, hr. en mw. Botter, mw. J.R.M. Buijsen, hr. en mw. Cuppen, hr. en mw. van Doesburg, H.T. Edzes, R.V. Hensen, D.J. Hermes, hr. en mw. Huisman, J. Huijbregts, P. Koomen, J.C. Koster, J. Krikken, J.H. Kuchlein, W. Kuijken, J. de Leeuw, V. Lefebber, H. Nieuwenhuysen, hr. en mw. de Oude, T.M.J. Peeters, J. de Rond, R.T.A. Schouten, L.E.N. Sijstermans, J. Smit, hr. en mw. Som-

meijer, hr. en mw. van Stuivenberg, hr. en mw. Teunissen, mw. S.A. Ulenberg, hr. en mw. Valenduuk, G. Vierbergen, R. Vis, B.J. van Vondel, O.F.J. Vorst, hr. en mw. van Vuure, J.J. Wieringa, hr. en mw. Wilmink, hr. en mw. Wolschrijn, T.W.P. Zeegers, C.J. Zwakhals.

Terreinen

Dankzij de toestemming van het Limburgs Landschap, Natuurmonumenten en van Staatsbosbeheer kon er ook in hun terreinen in zuid-oostelijk Zuid-Limburg verzameld worden. We zijn deze organisaties zeer erkentelijk voor hun welwillende medewerking. Voor het succes van de ontplooiende activiteiten zijn de weersomstandigheden uiteraard van groot belang. Overdag was het weer vrij zonnig doch schraal te noemen, 's nachts was het echter veel te koud voor insecten. De pogingen tot lichtvangst leverden dan ook zowel vrijdag als zaterdag zeer weinig resultaat en dit verklaart de relatief korte lijst met waargenomen vlindersoorten in dit verslag.

Vindplaatsen

In de hierna volgende tekst zijn (tenzij anders aangegeven) de diverse vindplaatsen aangegeven met de volgende symbolen:

bbb: Bovenste Bos België
bbn: Bovenste Bos Nederland
cog: Cottessen, groeve en directe omgeving
cot: Cottessen, gebied langs de grens met België, tussen Vijlener Bossen en de Geul en grotendeels eigendom van Het Limburgs Landschap
elb: Elzetter Bos
elz: Mechelen, De Elzet
eyb: Eys, Eyserbosschen

eys: Eys, krijthelling
gch: Geuldal tussen Cottessen en de Heimans-
groeve
gee: langs de Geul bij Epen
gem: langs de Geul bij Mechelen
hol: Holsetterbos, Vaals
kru: Kruisberg
mal: Malensbos
pie: St. Pietersberg en omgeving
pop: Poppelmondedal, Maastricht
rar: Raren
sav: Savelsbos
sim: Simpelveld-station
sto: Stokhem
vaa: Vaals
vij: Vijlener Bos
woh: Wolfhaag
wyl: Wylre, spoordijk

COLEOPTERA - kevers

O. Vorst, J.J. Wieringa & B. J. van Vondel

Met kleine bijdragen van B. Aukema, J. Huij-
bregts, P. Koomen en A. Teunissen

De volgorde en naamgeving is gebaseerd op
Lucht, W.H., 1987. Die Kaefer Mitteleuropas:
Katalog.

Om deze lijst in perspectief te kunnen zetten
is een schatting gemaakt op basis van de
naamlijst van Brakman (1966). Van de toen
3830 uit Nederland bekende soorten waren er
3159 (82%) uit Limburg bekend. 361 (9%) soorten
waren alleen uit Limburg bekend. Onder-
staande lijst representeert ca 8% van de Lim-
burgse keverfauna.

De met een * aangeduide soorten worden in de
lijst van Brakman niet van Limburg gemeld. \$
geeft aan dat deze soort in Nederland alleen
uit Limburg bekend was.

Het voorkomen van *Elmis aenea* duidt op een
behoorlijke waterkwaliteit ter plaatse. De
bladroller *Deporaus tristis* komt in Nederland
alleen hier in het Bovenste Bos voor, waar hij
in de zestiger en zeventiger jaren ook is aan-
getroffen. Steeds op de jonge loten van *Acer*
pseudoplatanum. Uit de ons omringende landen
zijn van deze zeldzame soort slechts weinig
vindplaatsen bekend.

CARABIDAE

Carabus nemoralis (cot)
Leistus terminatus (ter)
Leistus ferrugineus (cot)
Nebria brevicollis (cot, vij)
Notiophilus substriatus (gem)
Notiophilus biguttatus (ter)
Elaphrus cupreus (ter)
Elaphrus riparius (gem)
* *Dyschirius luedersi* (gem)
Dyschirius intermedius (gem)
Dyschirius globosus (cot)
Trechus quadristriatus (mec)
Bembidion litorale (gch)
Bembidion punctulatum (gem)
Bembidion obliquum (gem)
Bembidion semipunctatum (gem)
\$ *Bembidion tibiale* (gch, gem)
\$ *Bembidion stephensi* (bbn, gem)
Bembidion tetracolum (gem)
\$ *Bembidion fluviatile* (gem)
Bembidion decorum (gem)
Bembidion quadrimaculatum (gem)
Bembidion quadripustulatum (gem)
Bembidion articulatum (gem)
Bembidion biguttatum (cot)
Ocys harpaloides (gem)
Asaphidion curtum (ter)
Anisodactylus binotatus (cot, ter)
\$ *Trichotichnus nitens* (cot)
Pterostichus diligens (cot)
Pterostichus vernalis (cot, ter)
Pterostichus nigrita (cot, ter)
Pterostichus minor (cot)
Pterostichus oblongopunctatus (vij)
Pterostichus madidus (bbn)
Calathus melanocephalus (sim)
Agonum marginatum (gem)
Agonum muelleri (ter)
Agonum viduum (cot, ter)
Agonum moestum (cot)
* *Agonum nigrum* (cot)
Agonum fuliginosum (cot, ter)
Agonum pelidnum (cot)
Platynus assimilis (bbn)
Platynus albipes (gem)
Platynus obscurus (cot)
Chlaenius nigricornis (ter)
Chlaenius vestitus (gem)
Oodes helopioides (cot)
Lebia chlorocephala (sim)
Dromius linearis (elz)

HALIPLIDAE

Haliplus lineatocollis (cot)
Haliplus laminatus (cot, gem, ter)

DYTISCIDAE

- Bidessus unistriatus* (gem)
- \$ *Agabus biguttatus* (cot, rar, vaa)
- Agabus paludosus* (cot, rar, ter, vaa)
- Ilybius fuliginosus* (cot)

HYDRAENIDAE

- \$ *Hydraena pygmaea* (cot)

HYDROPHILIDAE

- Helophorus grandis* (gem, cot, rar, vaa)
- Helophorus aquaticus* (cot, ter, vaa)
- Helophorus strigifrons* (cot)
- * *Helophorus obscurus* (cot, gem, rar, ter)
- Coelostoma orbiculare* (cot)
- Cercyon bifenestratus* (gem)
- Cercyon tristis* (cot)
- Cercyon convexiusculus* (cot)
- Cercyon analis* (mec)
- Megasternum obscurum* (cot, ter)
- Anacaena globulus* (cot, rar, ter, vaa)
- Anacaena limbata* (cot, rar)
- Anacaena lutescens* (cot)
- Laccobius sinuatus* (cot)
- Laccobius bipunctatus* (cot, ter, vaa)
- * *Laccobius minutus* (vaa)
- Helochaeres lividus* (cot)
- Chaetarthria seminulum* (gem)

HISTERIDAE

- Abraeus globosus* (mec)
- Paromalus flavicornis* (ter)
- Hololepta plana* (gch)
- Margarinotus merdarius* (mec)

CATOPIIDAE

- Ptomaphagus subvillosus* (cot)
- Nargus anisotomoides* (cot)
- Catops picipes* (cot)

LEIODIDAE

- Agathidium varians* (cot, ter)
- Agathidium nigripenne* (ter)
- Agathidium atrum* (cot)

SCYDMAENIDAE

- Cephennium thoracicum* (cot, rar, ter)
- Neuraphes* sp. (rar)
- Neuraphes elongatulus* (cot, rar)
- Euconnus hirticollis* (cot)
- Scydmaenus tarsatus* (mec)

PTILIIDAE

- \$ *Nossidium pilosellum* (mec)

SCAPHIDIIDAE

- Scaphisoma agaricinum* (bbn)

STAPYLINIDAE

- \$ *Eusphalerum abdominale* (ter)
- \$ *Eusphalerum atrum* (bbn)
- Omalius rivulare* (bbn)
- Omalius caesum* (cot)
- Phloeonomus monilicornis* (ter)

- Phloeonomus punctipennis* (bbn)
- Lesteva sicula heeri* (ter)
- Lesteva longelytrata* (cot, gem, ter)
- \$ *Lesteva nivicola* (cot)
- Carpelimus* sp. (cot)
- Carpelimus rivularis* (gem)
- Carpelimus obesus* (gem)
- Carpelimus corticinus* (cot, gem, ter)
- Carpelimus elongatulus* (cot, ter)
- Anotylus rugosus* (cot)
- Platystethus cornutus* (cot, gem)
- Platystethus nitens* (cot)
- Bledius gallicus* (gem)
- Stenus* sp. (ter)
- Stenus comma* (gem)
- Stenus guttula* (gem)
- Stenus junco* (cot)
- Stenus providus* (cot, ter)
- Stenus boops* (cot, gem)
- Stenus nitidiusculus* (cot, ter)
- Stenus bifoveolatus* (cot)
- Paederus fuscipes* (gem)
- Paederus riparius* (cot)
- Rugilus rufipes* (cot, mec)
- Scopaeus laevigatus* (gem)
- Lathrobium terminatum* (cot)
- Lathrobium elongatum* (cot)
- Lathrobium volgense* (ter)
- Lathrobium brunnipes* (cot)
- Leptacinus pusillus* (mec)
- Gyrohypnus fracticornis* (mec)
- Xantholinus longiventris* (bbn)
- Othius myrmecophilus* (cot)
- Philonthus fumarius* (cot)
- Philonthus quisquiliarius* (gem)
- Gabrius* sp. (gem)
- Gabrius splendidulus* (bbn, ter)
- * *Gabrius trossulus* (cot)
- Gabrius piliger* (mec)
- Quedius* sp. (cot, ter)
- Quedius fuliginosus* (ter)
- Quedius molochinus* (ter)
- Habrocerus capillaricornis* (cot)
- Tachinus signatus* (cot, ter)
- Oligota* sp. (mec)
- Placusa atrata* (bbn)
- Placusa pumilio* (bbn)
- Homalota plana* (bbn, ter)
- Leptusa fumida* (bbn, ter)
- Bolitochara obliqua* (bbn, ter)
- Ischnopoda coarctata* (gem)
- \$ *Ischnopoda balteata* (gem)
- Dasygnypeta velata* (gem)
- Hydrosmeeta longula* (gem)
- Amischa analis* (ter)

Amischa forcipata (cot)
Geostiba circellaris (cot, ter)
Dinaraea aequata (ter)
Atheta sp. (cot)
Atheta elongatula (gem)
Atheta sodalis (cot)
Atheta fungi ((cot, ter)
Atheta nigra (mec)
Atheta graminicola (cot)
Atheta nigripes (cot)
Phloeopora teres (bbn)
Phloeopora testacea (bbn)
Phloeopora corticalis (bbn)
Parocyusa longitarsis (cot, gem, ter)
Deubelia picina (cot)
* *Ocyusa maura* (cot)
Mniusa incrassata (cot)
Oxypoda sp. (mec)
Oxypoda elongatula (cot, ter)
Oxypoda vittata (cot)
Ischnoglossa proluxa (bbn)
MICROPEPLIDAE
\$ *Micropeplus staphylinoides* (ter)
Micropeplus fulvus (mec)
PSELAPHIDAE
Euplectus sanguineus (mec)
Bythinus burrelli (cot)
Bryaxis bulbifer (cot, ter)
Rybaxis longicornis (cot)
Brachygluta fossulata (cot)
CANTHARIDAE
Cantharis pellucida (bbn, vij)
Cantharis obscura (bbn)
Cantharis decipiens (vij)
Rhagonycha limbata (bbn, elz)
Rhagonycha gallica (bbb, bbn)
Malthodes spathifer (elb)
MALCHIIDAE
Malachius bipustulatus (bbn)
Sphinginus lobatus (elz)
CLERIDAE
Korynetes coeruleus (elz)
ELATERIDAE
Ampedus sanguineus (bbn)
Denticollis linearis (bbn)
Agriotes pallidulus (bbn)
Agriotes acuminatus (ter)
Athous vittatus (ter)
Oedostethus quadripustulatus (gch)
Zoroehrus sp. (gem)
BUPRESTIDAE
Anthaxia quadripunctata (bbn)
Agrilus angustulus (bbn)
Agrilus biguttatus (bbn)

HELODIDAE
Microcara testacea (cot)
Cyphon coarctatus (cot)
ELMIDAE
Elmis aenea (cot, rar, ter)
HETEROCERIDAE
Heterocerus marginatus (gem)
LIMNICHIDAE
Limnichus sericeus (gem)
BYRRHIDAE
Byrrhus pilula (gem)
BYTURIDAE
Byturus tomentosus (bbn)
NITIDULIDAE
Brachypterolus cornelii (bbn)
Carpophilus sexpustulatus (bbn)
Meligethes aeneus (bbn)
Meligethes nigrescens (bbn, ter)
RHIZOPHAGIDAE
Rhizophagus bipustulatus (bbn)
CUCUJIDAE
Monotoma brevicollis (mec)
Silvanus bidentatus (bbn)
Silvanus unidentatus (bbn)
Psammoecus bipunctatus (cot)
Uleiota planata (bbb, bbn, elb, ter)
\$ *Laemophloeus testaceus* (bbn)
Laemophloeus duplicatus (bbn)
CRYPTOPHAGIDAE
Cryptophagus acutangulus (mec)
Cryptophagus distinguendus (mec)
Cryptophagus affinis (mec)
Atomaria sp. (cot, mec)
Atomaria linearis (cot, mec)
Ephistemus globulus (mec)
LATHRIDIIDAE
Enicmus minutus (mec)
Enicmus transversus (mec)
Enicmus histrio (ter)
Corticaria impressa (mec)
Corticaria elongata (ter)
Corticaria gibbosa (ter)
MYCETOPHAGIDAE
Litargus connexus (bbn)
Mycetophagus sp. (bbn)
COLYDIIDAE
Synchita humeralis (elz)
Ditoma crenata (bbn)
Cerylon ferrugineum (bbn, ter)
ENDOMYCHIDAE
Sphaerosoma pilosum (mec)
Mycetaea hirta (mec)
COCCINELLIDAE
Coccidula rufa (cot, gem)
Rhizobius litura (elb)

Scymnus haemorrhoidalis (ter)
Aphidecta oblitterata (bbb)
Anisosticta novemdecimpunctata (cot)
Adalia decempunctata (bbn)
Adalia bipunctata (bbn)
Propylaea quatuordecimpunctata (bbn)
Halyzia sedecimguttata (bbn)
PTINIIDAE
Pinus rufipes (bbn)
ANOBIIDAE
Anobium denticolle (bbn)
PYTHIDAE
Rhinosimus ruficollis (bbb) onder *Populus*-schors
PYROCHROIDAE
Pyrochroa coccinea (bbb)
\$ *Schizotus pectinicornis* (elb) op brem
MORDELLIDAE
Anaspis humeralis (ter)
Anaspis maculata (bbn, ter)
Anaspis rufilabris (bbn)
Anaspis flava (bbn)
ALLECULIDAE
Mycetochara linearis (elz)
SCARABAEIDAE
Oxyomus silvestris (mec)
Aphodius granarius (mec, gem)
Aphodius pusillus (gch)
Valgus hemipterus (elz, gch, sav)
LUCANIDAE
\$ *Sinodendron cylindricum* (sav)
CERAMBYCIDAE
Rhagium mordax (bbn)
Grammoptera ruficornis (ter)
Judolia cerambyciformis (bbn)
Molorchus minor (bbn)
Clytus arietis (bbn)
Agapanthia villosoviridescens (bbn)
CHRYSOMELIDAE
Clytra quadripunctata (elz)
Chrysomela staphylea (elz)
Phaedon cochleariae (ter)
Hydrothassa glabra (gee)
Gonioctena olivacea (elb) op brem
\$ *Phyllotreta tetrastigma* (ter)
Phyllotreta vittata (ter)
Aphthona coerulea (cot)
Epithrix pubescens (ter)
Chaetocnema sp. (ter)
Apteropeda orbiculata (cot)
Psylliodes affinis (ter)
Psylliodes napi (bbn)
ANTHRIBIIDAE
Brachytarsus nebulosus (bbn)

SCOLYTIDAE
Scolytus intricatus (bbn, elz)
Dryocoetes autographus (elb)
CURCULIONIDAE
\$ *Deporaus tristis* (bbn)
Deporaus betulae (bbb, bbn)
Apion fuscirostre (elb) op brem
Otiorhynchus singularis (bbn)
Phyllobius argentatus (elb)
Phyllobius calcaratus (bbn)
Polydrusus sericeus (bbb)
Liophloeus tessellatus (bbn)
Barypeithes sp. (elz)
Sitonia regensteiniensis (elb) op brem
Cossonus linearis (gem)
Notaris acridulus (cot, gem)
Magdalis carbonaria (bbb) op berk
Magdalis violacea (bbn)
Cionus alauda (bbn)
Cionus hortulanus (bbn)
Stereonychus fraxini (bbn)
Rhynchaenus fagi (bbn)
Rhynchaenus populi (gch)

DIPTERA - muggen en vliegen

Paul L.Th. Beuk & Theo Zeegers

Met enkele bijdragen van F. van Stuivenberg, L. Sijstermans en J. Wieringa. De met een ster (*) gemerkte soorten waren nog niet eerder uit Nederland bekend

NEMATOCERA - muggen

SCATOPSIDAE
Swammerdamella brevicornis (pop)

BRACHYCERA - vliegen

XYLOPHAGIDAE
Xylophagus compeditus (bbn, gro)
COENOMYIIDAE
Coenomyia ferruginea (vij)
XYLOMYIDAE
Solva marginata (cot) zie noot 1
STRATIOMYIDAE
Beris chalybata (cot, gro, pop)
Microchrysa polita (cot, gro)
Sargus iridatus (gro)
RHAGIONIDAE
Rhagio scolopaceus (cot, vij) zie noot 2
Rhagio vitripennis (vij)
Symphoromyia immaculata (pop)

BOMBYLIIDAE

Bombylius major (vij)

Bombylius venosus (cot, vij)

ASILIDAE

Dioctria rufipes (pop, vij)

EMPIDIDAE

Chelifera precatoria (cot)

Dolichocephala guttata (gro)

Empis caudatula (cot, pop)

Empis chioptera (pop)

Empis ciliata (gro)

Empis femorata (cot)

Empis nigripes (cot, gro)

Empis nuntia (cot, gro, pop)

Empis opaca (cot, vij)

Empis planetica (cot, gro)

Empis stercorea (gro, vij)

Empis tessellata (gro, pop, vij)

Empis trigramma (cot)

**Hilara albipennis* (gro) zie Beuk, in druk a

Hilara albitarsis (gro)

Hilara cornicula (cot)

**Hilara hirtipes* (elz, gro) zie Beuk, in druk a

Hilara maura (cot)

Hilara thoracica (gro)

**Rhamphomyia argentata* (gro) zie Beuk, in druk a

Rhamphomyia atra (cot)

Rhamphomyia barbata (cot)

Rhamphomyia crassirostris (gro)

Rhamphomyia longipes (gro)

Rhamphomyia nigripennis (cot, gro, pop)

**Rhamphomyia obscuripennis* (gro) zie Beuk, in druk a

**Rhamphomyia pilifer* (gro) zie Beuk, in druk a

**Rhamphomyia poissoni* (cot) zie Beuk, in druk b

Rhamphomyia stigmosa (cot)

Rhamphomyia sulcata (cot)

**Rhamphomyia tibiella* (cot, gro) zie Beuk, in druk b

**Rhamphomyia umbripennis* (cot) zie Beuk, in druk b

HYBOTIDAE

Ocydromia glabricula (cot, gro, pop)

Oedalea flavipes (gro)

Oedalea holmgreni (cot, gro)

**Oedalea stigmatella* (gro) zie Beuk, in druk a

Oedalea tibialis (gro, pop)

Platypalpus agilis (cot, gro)

Platypalpus annulipes (cot, pop)

Platypalpus candicans (cot)

Platypalpus ciliaris (gro)

Platypalpus clarandus (gro)

Platypalpus cursitans (cot, pop)

Platypalpus longicornis (cot)

Platypalpus minutus (cot, gro, pop)

Platypalpus pallidiventris (pop)

Platypalpus pallipes (gro)

Stilpon graminum (cot)

Tachypeza nubila (cot, gro)

Trichina elongata (gro)

ATELESTIDAE

Atelestus pulicarius (pop)

MICROPHORIDAE

Microphor holosericeus (cot, gro)

DOLICHOPODIDAE

Argyra diaphana (cot)

Argyra leucocephala (gro)

Dolichopus latelimbatus (pop)

Dolichopus popularis (cot)

Dolichopus unguatus (cot, gro)

Hercostomus celer (cot)

Hercostomus cupreus (cot)

Neurigona quadrifasciata (gro)

Rhaphium appendiculatum (cot, gro)

Rhaphium caliginosum (gro)

Rhaphium commune (gro)

Sympycnus pulicarius (cot, gro)

PLATYPEZIDAE

Agathomyia antennata (gro)

Callomyia amoena (cot, gro)

LONCHOPTERIDAE

Lonchoptera lutea (gro)

PHORIDAE

Phora edentata (pop)

SYRPHIDAE

Anasimyia lineata (vij)

Brachyopa scutellaris (gro)

Brachypalpoides lentus (gro)

Brachypalpus laphriformis (gro)

Calliprobola speciosa (gro)

Cheilosia albitarsis (gro, vij)

Cheilosia pagana (gro)

Cheilosia variabilis (gro, pop, vij)

Chrysogaster hirtella (vij)

Chrysogaster viduata (cot)

Chrysotoxum cautum (vij)

Criorhina asilica (gro, sle)

Criorhina berberina (gro)

Dasysyrphus albostrigatus (gro, pop, vij)

Dasysyrphus hilaris/venustus (vij) zie noot 3

Dasysyrphus lunulatus (vij)

Dasysyrphus tricinctus (pop, vij)

Dasysyrphus venustus (gro, vij)

Epistrophe melanostoma (vij)

Epistrophe eligans (gro)

Episyrphus balteatus (cot, gro, pop, vij)

Eristalis arbustorum (vij)

Eristalis horticola (vij)
Eristalis nemorum (gro, pop, vij)
Eristalis pertinax (gro, vij)
Eristalis pratorum (vij)
Ferdinandea cuprea (gro, vij)
Helophilus pendulus (gro, vij)
Lejogaster metallina (cot, vij)
Leucozona lucorum (gro, vij)
Melangyna cincta (gro)
Melanostoma mellinum (gro, pop, vij)
Melanostoma scalare (vij)
Merodon equestris (vij)
Myathropa florea (gro, vij)
Neoascia aenea (vij)
Paragus haemorrhous (vij)
Parasyrphus annulatus (vij)
Parasyrphus punctulatus (vij)
Parhelophilus frutetorum (vij)
Pipiza noctiluca (gro)
Pipizella varipes (pop)
Platycheirus albimanus (vij)
Platycheirus clypeatus (vij)
Platycheirus manicatus (pop)
Platycheirus scutatus (gro, pop)
Pyrophaena rosarum (cot)
Rhingia campestris (cot, gro, pop, vij)
Scaeva selenitica (gro, pop, vij)
Sphaerophoria scripta (pop)
Syrirta pipiens (vij)
Syrphus ribesii (gro, vij)
Temnostoma vespiforme (vij)
Volucella pellucens (gro)
Xylota segnis (gro, vij)
Xylota xanthocnema (vij)
PIPUNCULIDAE
Cephalops vittipes (gro)
Cephalosphaera germanica (pop)
Eudorylas ruralis (pop)
 **Eudorylas zermattensis* (pop) zie Beuk, in druk c
MICROPEZIDAE
Calobata petronella (gro)
PSILIDAE
Chamaepsila rosae (gro)
Chyliza vittata (gro)
MEGAMERINIDAE
Megamerina dolium (gro)
CONOPIDAE
Myopa buccata (pop)
PLATYSTOMATIDAE
Platystoma seminationis (cot, pop, vij)
TEPHRITIDAE
Oxya parietina (pop)
Tephritis matricariae (pop)
Trypeta zoe (gro)

SCIOMYZIDAE
Pherbellia albocostata (gro)
Pherbellia cinerella (pop)
Trypetoptera punctulata (pop)
SEPSIDAE
Sepsis cynipsea (cot, gro, pop)
CLUSIIDAE
Clusiodes albimanus (gro)
 **Clusiodes gentilis* (gro) zie Beuk, in druk a
 **Clusiodes ruficollis* (gro) zie Beuk, in druk a
 **Clusiodes verticalis* (gro) zie Beuk, in druk a
OPOMYZIDAE
Geomyza tripunctata (cot)
Opomyza germinationis (cot)
ASTEIIDAE
Asteia amoena (cot, gro, pop)
SPHAEROCERIDAE
Copromyza equina (cot)
Ischiolepta pusilla (cot)
Limosina silvatica (gro)
SCATHOPHAGIDAE
Scathophaga stercorarea (pop)
DROSOPHILIDAE
Drosophila subobscura (gro)
Scaptomyza graminum (cot, gro)
 **Stegana similis* (gro) zie Beuk, in druk a
TACHINIDAE
Pales pavidus (vij)
Phorocera obscura (vij)
Trixa caerulea (bbn, vij)
Phasia hemiptera (vij)

1. Ca 200 poppen en larven werden uitgekweekt. Uit de laatste poppen werden enkele parasieten verkregen. Uit literatuur zijn geen gegevens bekend over parasitering van de poppen van *Solva marginata*. Na determinatie zal hier waarschijnlijk een publikatie aan worden gewijd [PB]

2. Een wijfje zoog nadrukkelijk en langdurig nectar uit de bloemen van fluitekruid. Bij mijn weten is echt bloembezoek van *Rhagio* niet bekend uit de literatuur. Zelf heb ik het al een maal eerder kunnen vast stellen, eveneens bij een wijfje op fluitekruid. [TZ]

3. Ik ben niet in staat de wijfjes van deze twee soorten van elkaar te onderscheiden. Aan de zuidrand van het Vijlener Bos trof ik van beide soorten naast typisch getekende exemplaren alle mogelijke intermediaire vormen aan (gezicht met halve zwarte of hele lichtbruine middenstreep, sterniet 2 met een vaag en klein vlekje). [TZ]

LITERATUUR

Beuk, P.L.Th. (in druk a) A remarkable aggregation of flies above a road surface, including several species new to the Dutch fauna (Diptera). - *Ent. Ber.*, Amst. 52.

Beuk, P.L.Th. (in druk b) Notes on *Rhamphomyia* Meigen (Diptera: Empididae) II. Three species new for the Netherlands. - *Ent. Ber.*, Amst.

Beuk, P.L.Th. (in druk c) Een oogkopvlieg van de Sint Pietersberg nieuw voor de Nederlandse fauna. - *Natuurh. Maandbl.*

PBJ = P.L.Th. Beuk

[TZ] = Th. Zeegers

HETEROPTERA - Wantsen

Berend Aukema en Dik Hermes

Het overzicht bevat naast waarnemingen van de auteurs ook gegevens van materiaal verzameld door P.L.T. Beuk, L. Blommers, J.G.M. Cuppen, G. Vierbergen, O.F.J. Vorst en J.J. Wieringa. Nomenclatuur en volgorde volgens Aukema (1989). Alle waargenomen soorten waren reeds uit Limburg bekend.

NEPIDAE

Nepa cinerea (cog)

CORIXIDAE

Sigara nigrolineata (cog)

Sigara lateralis (cog)

HYDROMETRIDAE

Hydrometra stagnorum (gch)

VELIIDAE

Velia caprai (gch)

GERRIDAE

Gerris lacustris (cog)

Gerris thoracicus (cog)

SALDIDAE

Saldula arenicola (malg)

Saldula c-album (gch) In aantal op steile, kale oever van de Geul. De enige recente vindplaats van deze saldide in Nederland (Aukema, 1989)

Saldula pallipes (gch)

Saldula saltatoria (cog, gch)

TINGIDAE

Tingis crispata (pop) Enkele exemplaren op bijvoet. Een van de twee bekende vindplaatsen in Nederland (Aukema, 1989)

MICROPHYSIDAE

Loricula elegantula (gch)

Loricula pselaphiformis (bbn, cog, gch)

MIRIDAE

Deraeocoris lutescens (bbn, cog)

Deraeocoris olivaceus (cog) Een larve op meidoorn

Harpocera thoracica (bbn)

Psallus ambiguus (cb)

Psallus cf. perrisi (pop, bbn)

Psallus varians (pop, bbn)

Dicyphus annulatus (wyl) Een vrouwtje onder stalkruid

Dicyphus globulifer (elb)

Orthocephalus saltator (sim)

Cyllocoris histronicus (pop)

Dryophilocoris flavoquadrimaculatus (pop)

Heterocordylus tibialis (cog, sim)

Lygus adspersus (cog) Twee mannetjes van schijfkamille gesleept

Lygus pratensis (cog)

Lygus rugulipennis (cog)

Liocoris tripustulatus (bbn, gch)

Orthops basalis (cog)

Orthops campestris (bbn, cog)

Pinalitus cervinus (bbn)

Miris striatus (gch)

Calocoris striatellus (mal, pop)

Capsus ater (wyl)

Stenodema calcarata (cog)

Stenodema laevigata (bbn, cog, sim)

NABIDAE

Himacerus apterus (sim)

Aptus mirmicoides (pop)

Nabis pseudoferus (pop, sim)

Nabis rugosus (bbn, sim, wyl)

ANTHOCORIDAE

Temnostethus pusillus (cog)

Anthocoris confusus (bbn)

Anthocoris nemoralis (cog)

Anthocoris nemorum (bbn, cog)

Orius cf. minutus (cog)

ARADIDAE

Aradus depressus (gch) In aantal onder schors gevelde populier in het Geuldal nabij de Heimansgroeve

BERYTIDAE

Berytinus clavipes (wyl)

Berytinus minor (sim)

Berytinus signoreti (wyl)

Metatropis rufescens (bbn) Enkele exemplaren op heksenkruid. De derde vondst in Zuid-Limburg na eerdere waarnemingen in 1955 (Valkenburg) en 1981 (Bunde). Verder slechts bekend van vondsten in Swalmen, Ootmarsum (Aukema, 1989) en Beek bij Nijmegen (13.vi.1990, leg. & coll. B. Aukema, D.J. Hermes)

LYGAEIDAE

Nysius senecionis (cog, pop)
Nysius thymi (sim)
Kleidocerys resedae (bbn, cog)
Cymus aurescens (cog) In aantal in de bloeiwijzen van bosbies
Cymus melanocephalus (cog) In aantal op zeegroene rus
Drymus ryei (wyl)
Eremocoris abietis (elb)
Scolopostethus affinis (bbn, pop)
Scolopostethus decoratus (sim)
Scolopostethus pictus (gch) In aantal onder brandnetels op strandjes langs de Geul
Scolopostethus thomsoni (cog, elb, pop)
Stygnocoris fuliginus (sim)
Peritrechus geniculatus (sim)
Megalonotus chiragra (wyl)
Megalonotus dilatatus (sim) In aantal onder brem
Megalonotus sabulicola (sim, wyl)

COREIDAE

Enoplops scapha (pop, wyl)
Coreus marginatus (cog, pop, wyl)
Bathysolen nubilus (pop)
Coriomeris denticulatus (pop)

RHOPALIDAE

Corizus hyoscyami (pop)
Rhopalus parumpunctatus (sim)
Stictopleurus abutilon (pop)
Stictopleurus punctatonevrosus (pop, sim)

CYDNIDAE

Legnotus limbosus (bbn, elb)
Sehirus bicolor (cog)

PENTATOMIDAE

Sciocoris cursitans (pop, sim, wyl)
Aelia acuminata (pop, sim, wyl)
Neottiglossa pusilla (sim)
Eysarcoris fabricii (mal)
Palomena prasina (pop)
Dolycoris baccarum (gch, pop)
Piezodorus lituratus (cog, p)
Eurydema oleracea (pop)
Troilus luridus (gch)

ZICRONA CAERULEA (cog)

ACANTHOSOMATIDAE

Acanthosoma haemorrhoidale (cog)

LITERATUUR

Aukema, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera-Heteroptera of The Netherlands.- *Tijdschr. Ent.* 132: 1-104.

HYMENOPTERA - vliesvleugeligen

ACULEATA - angeldragers

V. Lefebber, H. Nieuwenhuysen, J. de Rond & J. Smit

CHRYSIDIDAE - goudwespen

Pseudomalus auratus (sto)

POMPIDIDAE - spinnendoders

Arachnospila spissa (sim)

VESPIDAE - wespen

Ancistrocerus gazella (sim)

Ancistrocerus nigricornis (cot)

Symmorhus gracilis (cot)

Vespula vulgaris (sim)

APIDAE - bijen

Andrena angustior (cot, sto)

Andrena chrysosceles (cot, sim)

Andrena cineraria (cot)

Andrena flavipes (cot)

Andrena florea (cot)

Andrena fulva (cot)

Andrena gravida (cot)

Andrena haemorrhoa (cot, sim, sto)

Andrena helvola (cot, sto)

Andrena humilis (cot, sto)

Andrena labialis (cot)

Andrena labiata (cot, sim)

Andrena minutula (cot, sim)

Andrena nitida (cot)

Andrena ovatula (sim)

Andrena sabulosa (sim)

Andrena subopaca (cot, sto)

Andrena synadelphæ (sim)

Andrena wilkella (sim)

Bombus pascuorum (sto)

Bombus pratorum (sim)

Ceratina cyanea (sim)

Chelostoma florisomne (cot, sto)

Halictus tumulorum (cot, sim, sto)

Hylaeus confusus (sim)

Hylaeus hyalinatus (sim)

Lasioglossum albipes (sto)

Lasioglossum fulvicorne (sto)

Lasioglossum laticeps (sim)

Lasioglossum leucopum (cot)

Lasioglossum leucozonium (sim)

Lasioglossum morio (cot, sim)

Lasioglossum nitidulum (sim)

Lasioglossum pauxillum (cot, sto)

Lasioglossum rufitarse (cot)

Lasioglossum villosulum (cot, sim)

Lasioglossum zonulum (sto)

Nomada bifasciata (cot)

Nomada bifida (cot)
Nomada fabriciana (cot)
Nomada femoralis (cot)
Nomada flava (cot, sto)
Nomada flavoguttata (cot, sim, sto)
Nomada fucata (cot)
Nomada goodeniana (cot)
Nomada lathburiana (cot)
Nomada marshamella (cot, sto)
Nomada panzeri (cot)
Nomada succincta (cot)
Osmia aurlenta (sim)
Osmia caerulescens (sto)
Osmia claviventris (sim)
Osmia ravouxi (sim)
Osmia rufa (cot, sim, sto)
Psithyrus norvegicus (sim)
Sphecodes crassus (cot)
Sphecodes ephippius (cot)
Sphecodes gibbus (sim)
Sphecodes miniatus (cot)
Sphecodes monilicornis (cot)
Sphecodes pellucidus (sto)
Sphecodes puncticeps (sim)
 SPHECIDAE - graafwespen
Crossocerus cetratus (cot)
Crossocerus nigratus (cot)
Crossocerus vagabundus (cot)
Ectemnius borealis (cot)
Ectemnius continuus (sim)
Ectemnius dives (sim)
Passaloecus singularis (sto)
Pemphedron inornatus (cot, sim, sto)
Pemphedron lugubris (cot)
Psenulus concolor (sim)
Trypoxylon figulus (sim)
Trypoxylon minus (sim)
 FORMICIDAE - mieren
Formica rufilabris (pie)
Leptothorax acervorum (cot)
Lasius brunneus (cot)
Lasius flavus (pop)
Myrmica sabuleti (pie)

Hoewel de heer J.C. Felton inmiddels naar Engeland is verhuisd, heeft hij toch weer een numerieke analyse genaakt van de vangsten, waarbij de mieren niet zijn meegerekend. Voor deze medewerking zijn we hem zeer erkentelijk. De resultaten van de analyse zijn hieronder samengevat.

Aantal individuen (N)293
 Aantal soorten (S)80
 Nmax (aantal in grootste groep)25
 Rijkdom vlgs Margaleff:.....14

(S-1)/lnN
 Dominantie (Nmax/N)0.09
 x berekend vlgs
 $N/S = x/(1-x) \cdot (-\ln(1-x))$ 0.89
 Diversiteit alpha : $N(1-x)/x$ 36

Zoals uit deze cijfers blijkt kan de Zuidlimburgse Aculeaten-fauna worden gekarakteriseerd als een rijke faune met een lage dominantie en een hoge diversiteit. Ter vergelijking volgen hierna de gegevens van de Zomerbieenkomsten in Haamstede (1989) en Buurse (1990).

	Mechelen	Burse	Haamstede
Individuen.....	293	188	318
Soorten	80	61	77
Nmax	25	33	25
Rijkdom	14	11	13
Dominantie.....	0.09	0.18	0.08
Alpha	36	31	32

LEPIDOPTERA - vlinders

K.J. Huisman, J.C. Koster, R.T.A.Schouten, R. Vis, en G.F. Wilmlink

MICROPTERIGIDAE

Micropterix calthella (cot)

HEPIALIDAE

Hepialus lupulinus (eys)

INCURVARIIDAE

Phylloporia bistrigella (vij) - waarschijnlijk algemener dan tot voor kort gedacht werd

Lampronia oehlmanniella (vij)

ADELIDAE

Nematopogon adansoniella (hol)

Nematopogon robertella (cot, hol)

Nematopogon schwarziella (vij)

Adela ochsenheimerella (cot, vij) - lokaal in naaldbossen

Adela fibulella (bbn, elz, eyb, eys, hol, mae, vij) - in Limburg algemeen

HELIOZELIDAE

Antispila pfeifferella (vij) - gebonden aan kornoelje en zeldzaam

GLYPHIPTERIGIDAE

Glyphipteryx forsterella (kru)

Glyphipteryx thrasonella (cot)

CHOREUTIDAE

Anthophila fabriciana (cot)

COLEOPHORIDAE

Metriotes lutarea (woh)

Coleophora lithargyrinella (hol)

ELACHISTIDAE

- Elachista apicipunctella* (hol)
Elachista bifasciella (hol)
Elachista chrysodesmella (eys)
Elachista gangabella (eys) - zeldzaam
Elachista pollinariella (eys)
Elachista pullicomella (kru)
Elachista rufocinerea (hol)
Cosmiotes freyerella (elz)

OECOPHORIDAE

Denisia stipella (hol) - leeft onder de schors van dood naalddhout.

Alabonia geoffrella (vij) - komt vrijwel uitsluitend in Z.Limburg voor.

Pseudatemelia subochreella (hol, bbn)

GELECHIDAE

Metzneria aprilella (eys)

GRACILLARIDAE

Phyllonorycter froelichiella (woh)

Caloptilia syringella (cot, vij) - algemeen

MOMPHIDAE

Mompha raschkiella (vij) - algemeen

TORTRICIDAE

Syndemis musculella (hol)

Isotrias rectifasciana (eys)

Eulia ministrana (vij) - algemeen

Cnephasia incertana (mae)

Dichrorampha plumbana (eys, mae, sim)

Dichrorampha aeratana (eys)

Epiblema farfarae (mae)

Olethreutes lacunana (mae)

COCHYLIDAE

Agapetes hamana (eys)

Aethes smaethmanniana (eys)

Aethes hartmanniana (eys, kru)

PYRALIDAE

Crambus lathionellus (kru)

Scoparia pyralella (eys)

Hypochalcia ahenella (sim)

Phycitodes carlinella carlinella (mae)

PAPILIONIDAE

Papilio machaon (sim)

PIERIDAE - witjes

Gonepteryx rhamni (vij)

Pieris brassicae (pop)

Pieris rapae (eys, pop, vij)

Pieris napi (eys, vij)

Anthocharis cardamines (cot, bbn, eys)

LYCAENIDAE - blauwtjes en vuurvinders

Callophrys rubi ((sim)

Lycaena phlaeas (kru, vij)

Polyommatus icarus (pop)

Celastrina argiolus (pop)

NYMPHALIDAE - vossen

Araschnia levana (vij)

SATYRIDAE - zandoogjes

Lasiommata megera (vij)

DREPANIDAE

Falcaria lacertinaria (elb)

Drepana binaria (elb)

GEOMETRIDAE - spanners

Geometra papilionaria (elb)

Xanthorrhoe spadicearia (elb)

Xanthorrhoe fluctuata (elb)

Horisme tersata (vij) - in Limburg algemeen

Melanthia procellata (vij) - in Limburg algemeen

Eupithecia tantillaria (elb)

Aplocera plagiata (sim)

Aplocera efformata (sim)

Asthena albulata (elb)

Petrophora chlorosata (elb)

Opisthograptis luteolata (elb)

Pseudopanthera macularia (elb, vij)

Odontopera bidentata (elb)

Lomographa temerata (elb)

Siona lineata (pop, mae, sim)

NOTODONTIDAE

Drymonia ruficornis (elb)

Dasychira pudibunda (elb)

ARCTIIDAE

Spilosoma lubricipeda (elz)

Tyria jacobaeae (sim)

NOCTUIDAE - uilen

Euxoa exclamationis (elz)

Ochropleura plecta (elz)

Xestia c-nigrum (elz)

Mythimna sicula (sim) - lokaal in Limburg

Cucullia verbasci (pop) - een rups

Panemeria tenebrata (pop)

Euclidia glyphica (pop)

De grote verrassing was de waarneming van *Siona lineata* op verschillende locaties. Het eerste Nederlandse exemplaar werd op 27-4-1968 gevangen te Eijgelshoven. Daarna werd de vlinder vele jaren niet meer gezien. Recentelijk is de soort in 1989 weer eenmaal waargenomen in Zuid Limburg en nu in 1991 dus op meerdere plaatsen. In België komt de soort op kalkbodem regelmatig voor, ook op plaatsen die dicht bij de Nederlandse grens liggen. De rups leeft op o.a. brem, duizendblad en hertshooi. Het is interessant na te gaan of *S. lineata* zich in ons land zal kunnen handhaven.

THYSANOPTERA - tripsen

G. Vierbergen

AEOLOTHRIPIDAE

Aeolothrips ericae (cot)

Aeolothrips intermedius (cot, pop)

Aeolothrips melaleucus (cot, pop)

Aeolothrips versicolor (pop)

Melanthrips ficalbii (cot) - op *Stellaria holostea*

THRIPIDAE

Anaphothrips obscurus (cot)

Aptinothrips rufus (cot, pop)

Chirothrips manicatus (cot)

Frankliniella intonsa (cot)

Limothrips cerealium (cot, elz, pop)

Odontothrips cytisi (cot)

Oxythrips bicolor (cot)

Thrips atratus (cot)

Thrips major (cot, pop)

Thrips minutissimus (cot, pop)

Thrips tabaci (cot, pop)

Thrips vulgarissimus (pop)

PHLAEOTHRIPIDAE

Cryptothrips nigripes (cot) - op *Malus sylvestris*

Haplothrips subtilestissimus (cot, pop)

Xylaplothrips fuliginosus (pop) - op *Sambucus nigra*

Opvallend was dat er relatief weinig mannetjes werden aangetroffen. Vermoedelijk is dit te wijten aan het koude voorjaar, waardoor de eerste generatie nog niet voltooid was (veel tripsesoorten overwinteren als vrouwtje).

Melanthrips ficalbii is een warmteminnende voorjaarssoort, die in Nederland niet algemeen is en hier haar noordgrens bereikt.

Cryptothrips nigripes en *Xylaplothrips fuliginosus* zijn mycofage soorten, die achter de schors van bomen leven en in Nederland weinig gevonden zijn; de enige vermeldingen zijn: *C. nigripes*: Haelen, 1962 (Franssen & Mantel, 1963) en *X. fuliginosus*: Wageningen, 1935 en Roermond, 1960 (Franssen & Mantel, 1962).

De resterende soorten komen meer of minder algemeen in het hele land voor.

LITERATUUR

Franssen, (C.J.H. Franssen & W.P. Mantel, 1962.

Lijst van in Nederland aangetroffen Thysanoptera met bekopte aantekeningen over hun levenswijze en hun betekenis voor onze

cultuurgewassen. - *Tijdschr. Ent.* 105:97-133.
Franssen, (C.J.H. Franssen & W.P. Mantel, 1963.
Supplement op de Naamlijst van in Nederland aangetroffen Thysanoptera. -
Tijdschr. Ent. 106:201-204.

ACARINA - mijten

G. Vierbergen

TETRANYCHIDAE - spintmijten

Bryobia cf. praetiosa (elz, pop) - op *Buxus sempervirens* en *Prunus spinosa*

Eurytetranychus buxi (elz) - op *Buxus sempervirens*

Oligonychus spec (pop) - op *Quercus robur*

Oligonychus uniguis (cot) - op *Chaemaecyperis spec*

Schizotetranychus schizopygus (cot) - op *Salix alba*

TENUIPALPIDAE - valse spintmijten

Pentamerismus taxi (cot) - op *Taxus baccata*

In Nederland is *Eurytetranychus buxi* vrij algemeen aan te treffen op de niet inheemse *Buxus sempervirens* (Vierbergen, in druk).

De identificatie van de *Oligonychus spec* van *Quercus robur* kon nog niet worden afgerond. Het betreft hier een voor Nederland nieuwe soort. *Pentamerismus taxi* werd in zeer grote aantallen in een tuin aangetroffen. De soort is zonder plaatsaanduiding door Helle en Wysoki, 1983 voor Nederland vermeld. Vermoedelijk is de soort niet zeldzaam op de belangrijkste waardplant: *Taxus baccata*.

LITERATUUR

Helle, W. & M. Wysoki, 1983. The chromosomes and sex determination of some actinotrichid taxa (Acari), with special reference to Eriophyidae - *Internat. J. Acarol.* 9(2):67-71.

Vierbergen, G., in druk. Entomologische Inventarisatie van insecten en mijten. *Eurytetranychus buxi* - eerste schadelijke optreden in Nederland. - *Jaarb. Plantenziektenk. Dienst* 1989/1990. *Verslagen en Mededelingen* 168.

Aquatische fauna van enkele beekjes

H. Vallenduuk

Enkele beekjes zijn bemonsterd om een indruk te verkrijgen van hun biologische kwaliteiten. Aangezien het bij die kwaliteiten niet alleen om insecten gaat, zijn ook andere aangetroffen organismen vermeld.

De volgende afkortingen zijn gebruikt:

MB = Mecheler Beek te Mechelen EIS 33.22

GM = Geul te Mechelen EIS 33.22

NB = Noor te Noorbeek EIS 34.21

BB = Bronnetjes Beek, tussen Bronnetjes Bos en Terzieter Beek EIS 34.22

+, ++ = resp. grote of zeer grote aantallen waargenomen, enkele ex. zijn verzameld ter determinatie.

MB GM NB BB

DIPTERA

Chironomidae - larven

<i>Prodiamesa olivacea</i>	2		2	7
<i>Micropectra spec.</i>	1		37	18
<i>Odontomesa fulva</i>	14			
<i>Polypedilum laetum</i> agg. ...	6			
<i>Polypedilum brevia antennatum</i>	9	31	4	4
<i>Psectrocladius sordidellus/limbatellus</i>	2			

<i>Eukiefferiella calvescens</i> ...	8	1		
<i>Eukiefferiella claripennis</i> ..	7	9	1	
<i>Eukiefferiella brevicar</i> ..	2	3	4	
<i>Eukiefferiella discoloripes</i> ..		1		
<i>Orthocladius spec.</i>	1	6		
<i>Macropelopia spec.</i>	1	2	2	
<i>Chironomus spec.</i>	1			
<i>Paracladopelma laminata</i> agg	1			
<i>Paratendipes gr albimanus</i> ...	1			
<i>Brillia modesta</i>	2	2	1	
<i>Chaetocladius dentiforceps</i> agg			1	
<i>Krenopelopia spec.</i>			1	

overige Diptera - larven

<i>Culicoides spec.</i>	4			
<i>Simulium cf spinosum</i> (pop) +				
<i>Simulium ? austeni</i> (pop)	1			
<i>Simulium</i> larven	++	++		
<i>Dicranota bimaculata</i>	2		2	
<i>Palpomyia spec.</i>			1	
<i>Dixa maculata</i> complex			4	
<i>Ptychoptera spec.</i>			4	
<i>Limnobiidae</i> larve			1	
<i>Tipula spec.</i>			1	

TRICHOPTERA - larven

<i>Rhyacophila dorsalis</i>	3			
<i>Rhyacophila fasciata</i>	3			

Hydropsyche cf angustipennis

.....	7			
<i>Hydropsyche siltalai</i>	1			
<i>Annitella spec</i>	1			
<i>Silo pallipes</i>	7	1		
<i>Plectrocnemia conspersa</i>		3	5	
<i>Halesus digitatus</i>	2			
<i>Halesus radiatus</i>	6			
<i>Drusus annulatus</i>	1	1		
<i>Sericostoma spec.</i>		3		
COLEOPTERA				
<i>Elmis larve</i>	1	2		
<i>Elmis aenea</i>		5		
<i>Helophorus grandis</i>	1			
<i>Laccobius cf sinuatus</i>		1		
<i>Anacaena lutescens</i>		1		
<i>Hydroporus striola</i>		1		
<i>Choleva cf agilis</i>		1		
EPHEMEROPTERA -larven				
<i>Rhithrogena semicolorata</i> ..	7			
<i>Baetis muticus</i>	15		4	

Overige taxa:

CRUSTACEA - kreeftachtigen

<i>Gammarus fossarum</i>	+	++	3	
--------------------------------	---	----	---	--

GASTROPODA - slakken

<i>Ancylus fluviatilis</i>		++		
----------------------------------	--	----	--	--

OLIGOCHAETA - borstelarme ringwormen

<i>Stylodrilus heringianus</i>			1	
<i>Enchytraeidae Achaeta</i>	2			
<i>Nais bretscheri</i>	1			

Gezien de samenstelling van de macrofauna mag gesteld worden, dat zeker twee van de drie kleinere beekjes nog over een goede waterkwaliteit beschikken. De Noor is duidelijk het minst soortenrijk, terwijl ook de aangetroffen soorten niet op een bijzondere waarde duiden. Een bijzondere vermelding verdient *Nais bretscheri*, die als zeer zeldzaam aangemerkt mag worden (mond. med. P. Verdonschot). *Drusus annulatus* is alleen bekend van bronbeekjes in Zuid Limburg. *Polypedilum laetum* agg is duidelijk gebonden aan onder andere bronbeekjes en is dan ook voornamelijk bekend van Zuid Limburg. Het *Dixa maculata* complex is duidelijk gebonden aan bovenlopen van beekjes.

Gezien de samenstelling van de Chironomidae- en de Trichoptera-fauna in de Geul kan gesteld worden, dat het water op deze plaats van een redelijke kwaliteit is.

**ARANEIDA - spinnen,
OPILIONIDA - hooiwagens,
IXODIDA - teken,
MYRIAPODA - duizend- en miljoen-
poten**

P. Koomen

Vangtechnieken: voornamelijk slepen door de vegetatie, aangevuld met handvangen en opzuigen met exhaustor vanuit vegetatie en detritus. Van *Atypus affinis* werden twee exemplaren uitgegraven.

Locaties en data (alle leg. P. Koomen):

A: 9.V.1991 (voorbereidingsexcursie); DUITSLAND, Schneeberg, bosrand op ZW-helling, ca. 1 km N van Vaals (NL); alt. 200-220 m.

B: 9.V.1991 (voorbereidingsexcursie); DUITSLAND, hooiland op ZW-helling, ca. 0,5 km Z van Orsbach; alt. 190-200 m.

C t/m G: NEDERLAND, Cottessen, ca. 5km WZW van Vaals:

C: 10.V.1991 (voorbereidingsexcursie); vochtig weiland op Z-helling langs Cottesserbeek; volgens beheerder voorheen intensief bemest en begraasd, nu al ca. 15 jaar niet meer (kunstmatig) bemest, behalve via de koeien die er grazen; alt. 160-200 m.

D: 1.VI.1991; overigens zie C.

E: 1.VI.1991; zeer vochtig gedeelte rondom drinkpoel, overigens zie C.

F: 10.V.1991 (voorbereidingsexcursie); houtwal tussen twee weilanden; alt. 215 m.; overigens zie C.

G: 1.VI.1991; bermen van holle weg van Cottessergroeve naar Eperbaan.

H-K: NEDERLAND, Vijlenerbos (gemeente Vaals):

H: 10.V.1991 (voorbereidingsexcursie); gedeelte tussen restaurant "Buitenlust" en boomzaadkwekerij langs Groenenweg; gemengd/afwisselend loof/naaldhout met ondergroei van bosbesen; ZW-helling; alt. 240-250 m.

I: 2-VI-1991; onder en uit rottend hout langs bospad aan ZW-kant van boomzaadkwekerij; alt. 253 m.

J: 2-VI-1991; rond parkeerplaats ca. 200 m N van restaurant "Buitenlust"; ZW-helling; alt. 235 m.

K: 2-VI-1991; langs bospad uitkomend op Eperbaan in het verlengde van de Berversbergbeek; Z-helling; alt. 205-230 m.

L-M: NEDERLAND, kalkgrasland op steile wegberm (Z-helling) langs Z-kant van Kruisberg, ca. 0,5 km N van Wahlwiller (gemeente Wittem); alt. 120-140 m.

L: 10.V.1991 (voorbereidingsexcursie).

M: 1.VI.1991.

N: 10.V.1991 (voorbereidingsexcursie); BELGIË, Altembroek, ca. 2 km ten O van 's Gravenvoeren, vochtig weiland en bosrand tegen de Belgisch-Nederlandse grens; alt. 125 m.

O: 31.V.1991; NEDERLAND, Elzet, ca. 1 km ZO van Mechelen, in en om kamphuis "De Elset"; alt. 153 m.

P: 12.V.1991; NEDERLAND, Maastricht, W-flank van St. Pietersberg; alt. 90-100 m.

Aan de hand van de soortenlijst (tabel 1) zal ik proberen enige aanwijzingen over de arachnologische waarde van de terreinen te geven, omwille van de vergelijkbaarheid op dezelfde manier als in de twee voorgaande jaren (zie Koomen, 1990 & 1991).

Tijdens de laatste zomerbijeenkomst (inclusief voorexkursies) werden 77 soorten spinnen gevonden. Dit aantal ligt aanzienlijk hoger dan tijdens de vorige twee zomerbijeenkomsten (Haamstede, 1990: 49 soorten; Buurse, 1991: 54 soorten). Deze ruwe getallen kunnen echter niet zonder meer als bevestiging van de faunistische rijkdom van Limburg worden opgevat, aangezien er dit jaar sprake was van een extra lange voorexkursie, zodat in totaal meer biotopen konden worden bezocht.

In verhouding tot de rest van Nederland is Limburg arachnologisch goed onderzocht. Enkele "kopstukken" van de Nederlandse arachnologie (Chrysanthus, Van der Hammen, Van Helsdingen) hebben er veel verzameld. Bovendien hebben activiteiten van de Spinnenwerkgroep Limburg en onderzoek van kalkgraslandfauna's veel gegevens opgeleverd. Geen enkele van de gevonden soorten spinnen is dan ook nieuw voor de Nederlandse of Limburgse fauna. Weliswaar worden een aantal soorten niet in de catalogus van Van Helsdingen (1980) voor Limburg genoemd, maar dit gebeurt wel in latere publicaties (*Atypus affinis*: Vossen, 1985;

Meijer, 1987; *Euophrys aequipes*: Koomen, 1986; *Aulonia albimana*: Koomen, 1986, Meijer, 1986; *Pirata latitans*: Koomen, 1986, Vossen, 1985; *Dismodicus bifrons*: Koomen, 1986; *Gongylidiellum latebricola*: Peeters, 1985; *Oedothorax tuberosus/gibbosus*: Vossen, 1985; *Walckenaeria corniculans*: Koomen, 1986). Ook de gevonden soorten hooiwagens, teken en duizend- en miljoenpoten waren al eerder in Limburg aangetroffen (zie resp. Spoek, 1963; Van Bronswijk e.a., 1979; Jeekel 1977, 1978).

Met behulp van literatuurgegevens (zie de literatuurlijst; er is vooral dankbaar gebruik gemaakt van Maurer & Hänggi, 1990), aangevuld met eigen inzichten, heb ik de aangetroffen soorten evenals in voorgaande jaren tamelijk grof in oecologische categorieën ingedeeld.

1. Op open, vrij droge terreinen: *Atypus affinis*, *Oxyptila nigrita*, *Euophrys aequipes*, *Heliophanus flavipes*, *Aulonia albimana*, *Pardosa hortensis*, *Pardosa nigriceps*, *Trochosa robusta*, *Enoplognatha thoracica*, *Homalenotus quadridentatus*.

2. Op halfopen, tamelijk vochtige terreinen: *Micaria pulicaria*, *Zelotes pedestris*, *Clubiona lutescens*, *Phrurolithus festivus*, *Tibellus oblongus*, *Pardosa amentata*, *Tetragnatha extensa*, *Erigone atra*, *Gongylidium rufipes*, *Oedothorax fuscus*, *Tiso vagans*, *Neriere montana*, *Platybunus triangularis*.

3. Tussen gras en/of lage vegetatie: *Dictyna uncinata*, *Drassodes cupreus*, *Clubiona neglecta*, *Clubiona reclusa*, *Oxyptila praticola*, *Xysticus cristatus*, *Euophrys frontalis*, *Heliophanus auratus*, *Pardosa palustris*, *Pardosa proxima*, *Pisaura mirabilis*, *Theridion bimaculatum*, *Gongylidiellum latebricola*, *Bathyphantes gracilis*, *Neriere clathrata*, *Cylindroiulus caeruleocinctus*.

4. Op bomen en struiken: *Heterodictyna flavescens*, *Diaea dorsata*, *Achaearanea lunata*, *Theridion pallens*, *Tetragnatha montana* (vooral bosranden), *Dismodicus bifrons*, *Neriere pelata*, *Neriere radiata*.

5. Tussen ondergroei en/of strooisel in bos: *Coleotes terrestris* (onder stenen), *Tegenaria silvestris*, *Zilla diodia*, *Maso sundevalli*, *Micrargus herbigradus*, *Walckenaeria corniculans*, *Lep-*

thyphantes flavipes, *Lepthyphantes mengei* (vooral vochtig naaldbos), *Linyphia hortensis*, *Nemastoma quadripunctatum*, *Haplophilus subterraneus*, *Cryptops parisi*, *Lithobius agilis*, *Lithobius crassipes*, *Glomeris marginata*, *Cylindroiulus punctatus* (naaldbos).

6. Op vochtige terreinen: *Xysticus kochi*, *Xysticus ulmi*, *Pirata hygrophilus* (vooral beschaduwde plaatsen), *Pirata latitans*, *Pirata piraticus* (vooral zonnige plaatsen), *Antistea elegans*, *Pachygnatha clercki*, *Araneus cornutus*, *Hypomma bituberculatum*, *Oedothorax tuberosus*, *Walckenaeria unicornis*.

7. Op donkere plaatsen: *Meta merianae*.

8. In Nederland vrijwel alleen in en om gebouwen: *Amaurobius similis*, *Pholcus phalangoides*, *Steatoda bipunctata*, *Theridion melanurum*, *Theridion mystaceum*.

9. Weinig kieskeurig: *Haplodrassus signifer*, *Meta mengei*, *Erigone dentipalpis*, *Pocadicnemis pumila*, *Lepthyphantes tenuis*, *Meioneta rurestris*, *Microlinyphia pusilla* (mits enigszins open), *Ixodes ricinus* (mits niet te droog), *Lithobius forficatus* (mits niet te droog), *Tachypodiulus niger* (alleen in zuiden van Nederland), *Polydesmus angustus*.

Vervolgens is weer bekeken in hoeverre de diverse categorieën in de bezochte terreinen aanwezig waren (zie fig. 1). De weilanden bij Cottessen, het Vijlenerbos en de Kruisberg zijn het vaakst en het langst bezocht. Daar zijn dan ook de meeste soorten gevonden. Maar afgezien van de aantallen, komen er nog enkele andere verschillen naar voren, die gerelateerd kunnen worden aan de terreinomstandigheden:

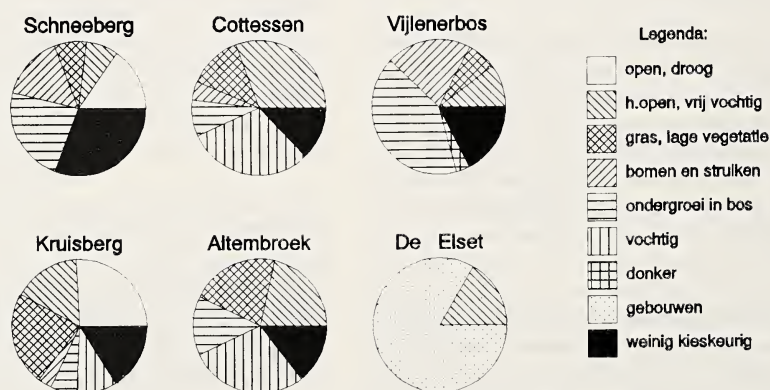
- De variatie aan biotopen op de ZW-helling van de Schneeberg (bos, hooiland, houtwallen) wordt weerspiegeld in de aanwezigheid van soorten uit alle in aanmerking komende categorieën (1-5, 9) behalve de groep van vochtgebonden soorten (categorie 6). Voor een zuidwesthelling is dit niet verwonderlijk.
- Ook de spinnenfauna van het terrein langs de Cottesserbeek vertoont een behoorlijke diversiteit, hoewel het voor het grootste deel algemeen voorkomende soorten betreft. Eigenlijk is alleen *Pardosa proxima* "bijzonder" te noemen. De aanwezigheid van drassige stukken, een drinkpoel en een naburige beek is terug

te vinden in het relatief grote aantal vochtminnende soorten (categorieën 6 en 2). Het gevonden aantal wolfspinoorten (zes, waaronder *Pardosa proxima*) is opvallend groot in verhouding tot de ongeveer in gelijke mate bemonsterde Kruisberg (twee soorten) en het Vijlenerbos (één soort). Dit alles geeft mij de indruk van een "natuurgebied op de goede weg": mogelijk zijn door het beheer van de afgelopen jaren de condities voor een gevarieerde arachnofauna verbeterd, maar zijn minder algemene soorten er nog niet in geslaagd het terrein te koloniseren. Het zou interessant zijn dit terrein over enkele jaren opnieuw te bezoeken.

- Het Vijlenerbos heeft in overeenstemming met de vegetatie een relatief groot aantal bossoorten opgeleverd (categorieën 4 en 5). Het tamelijk grote aantal duizend- en miljoenpootsoorten hangt samen met de gelukkige aanwezigheid van rottende boomstammen.

- De Kruisberg laat een vrij grote diversiteit zien. Zoals van een kalkgrasland op een zuidhelling verwacht mag worden, is het aandeel van warmte- en/of droogteminnende soorten groot (categorie 1), maar toch zijn ook de andere in aanmerking komende categorieën goed vertegenwoordigd, inclusief de uitgesproken vochtminnende soorten (categorie 6). Dit is in overeenstemming met de resultaten van in 1977 uitgevoerd onderzoek aan (o.a.) spinnen van kalkgraslanden van het Gerendal en de Kruis-

berg (zie Koomen, 1986), waarbij het uitgesproken xerofiele en thermofiele karakter van een kalkgraslandfauna voor spinnen niet duidelijk bevestigd kon worden. Van de in 1991 gevonden soorten spinnen zijn er 12 in 1977 niet gevangen, ondanks dat toen 15 vangpotten gedurende 168 dagen werden gebruikt. Voor de meeste soorten is dit niet verwonderlijk omdat ze weinig mobiel zijn (*Atypus affinis*, *Tegenaria sylvestris*) en/of vrijwel nooit over de grond lopen (*Clubiona neglecta*, *Tibellus oblongus*, *Heliophanus flavipes*, *Pisaura mirabilis*, *Theridion bimaculatum*, *Araneus cornutus*, *Dismodicus bifrons*, *Pocadicnemis pumila*) of meestal slechts in lage dichtheden voorkomen (*Xysticus ulmi*). *Trochosa robusta* is echter een forse, over de grond lopende wolfspin, waarvan verwacht mag worden dat ze, indien aanwezig, ook in 1977 gevangen zou zijn, zelfs wanneer men in aanmerking neemt dat de vangplaats van 1991 ca. 20 meter verwijderd is van de positie van de dichtstbijzijnde vangpot in 1977. Dat de soort goed met vangpotten is te vangen, heeft onderzoek op de Wrakelberg uitgewezen. Het lijkt er dus op dat *Trochosa robusta* na 1977 aan de arachnofauna van de Kruisberg is toegevoegd. Dit is voor een kalkgrasland een gunstige ontwikkeling, aangezien de soort als xerofiel beschouwd wordt (zie bijv. Alderweireldt, 1984/85).

Figuur 1. Relatieve verdeling per terrein van de aangetroffen soorten over de oecologische categorieën die in de tekst worden onderscheiden.

- Het weiland bij Altembroek werd slechts kort bezocht. De gevonden soorten geven mij geen aanleiding voor opmerkingen.
- Binnen het kamphuis "De Elset" lag het accent sterk op de "synanthrope" soorten, waarmee dit gebouw te vergelijken is met de in voorgaande jaren bezochte kamphuizen.
- Op de St. Pietersberg heb ik weinig intensief verzameld. Desondanks werd een vrouwtje van de springspin *Heliophanus auratus* gevangen. In de catalogus van Van Helsdingen (1980) staat voor Nederland slechts één vangst van deze soort vermeld, gedaan door Virgilius. Hiervan deed hij in 1967 verslag tijdens een vergadering van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (zie *Natuurhist. Maandbl.* 56: 149). Helaas wordt de precieze vindplaats niet genoemd, zodat geen vergelijking met de vindplaats in 1991 kan worden gemaakt. Dat is jammer.

LITERATUUR

ARANEIDA - SPINNEN

- Alderweireldt, M., 1984/85. *Verspreiding en oecologie van de Belgische Lycosidae*. -- pp. 1-196, figs. 1-13, maps 1-75. Licentiaats-thesis, Rijksuniversiteit Gent.
- Helsdingen, P.J. van, 1969. A reclassification of the species of *Linyphia* Latreille based on the functioning of the genitalia (Araneida, Linyphiidae) I. -- *Zool. Verh. Leiden* 105: 1-303, figs. 1-408, pls. 1-2.
- Helsdingen, P.J. van, 1970. A reclassification of the species of *Linyphia* Latreille based on the functioning of the genitalia (Araneida, Linyphiidae) II. -- *Zool. Verh. Leiden* 111: 1-86, figs. 1-72.
- Helsdingen, P.J. van, 1980. *Novus catalogus araneorum hucusque in Hollandia inventarum*. -- pp. i-vii, 1-145. Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden.
- Jones, D., 1984. *Thieme's spinnengids*. -- pp. 1-319, textfigs., photographs. Thieme, Zutphen.
- Koomen, P., 1986. De invertebratenfauna van de Zuidlimburgse kalkgraslanden: Spinnen (Arachnida, Araneae) van het Gerendal en de Kruisberg. -- *Natuurhist. Maandbl.* 75(11): 198-207, figs. 1-4.
- Koomen, P., 1990. Verslag van de 144e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging te Haamstede: Araneida-spinnen (en andere niet-insekten). -- *Ent. Ber., Amsterdam* 50(3): xvi-xix.
- Koomen, P., 1991. Verslag van de 145e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging 8-10 juni te Buurse: Araneida-spinnen (en andere niet-insekten). -- *Ent. Ber., Amsterdam* 51(3): xvii-xxii.
- Kraus, O. & H. Baur, 1974. Die Atypidae der West-Paläarktis. Systematik, Verbreitung und Biologie (Arach.: Araneae). -- *Abh. Verh. naturwiss. Ver. Hamburg* 17 (NF): 85-116, figs. 1-46.
- Locket, G.H. & A.F. Millidge, 1951. *British spiders* I. -- pp. 1-310, figs. 1-142, frontispiece. The Ray Society, London.
- Locket, G.H. & A.F. Millidge, 1953. *British spiders* II. -- pp. 1-449, figs. 1-254. The Ray Society, London.
- Locket, G.H., A.F. Millidge & P. Merrett, 1974. *British spiders* III. -- pp. 1-315, figs. 1-75, maps. The Ray Society, London.
- Maurer, R. & K. Hänggi, 1990. Katalog der Schweizerischen Spinnen. -- *Documenta Faunistica Helvetiae* 12: 1-33 + 189, figs. 1-7, maps 1-920.
- Meijer, A.W.F., 1986. Eerste vondsten van de wolfspin *Aulonia albimana* (Walckenaer, 1805) (Araneae, Lycosidae) in Zuid-Limburg. -- *Natuurhist. Maandbl.* 75(8): 121-124, figs. 1-2.
- Meijer, A.W.F., 1987. Over de aanwezigheid van de "mijnspinnen" *Atypus affinis* Eichwald en *A. piceus* (Sulzer) (Arachnida, Araneae, Atypidae) op de Bemelerberg. -- *Natuurhist. Maandbl.* 76(4): 66-70, figs. 1-6.
- Peeters, J.G.H., 1985. Nieuwe spinnen voor de Nederlandse en Limburgse fauna, deel 2. -- *Natuurhist. Maandbl.* 74(3): 50-51, figs. 1-3.
- Roberts, M.J., 1985a. *The spiders of Great Britain and Ireland* 1: Atypidae to Theridiosomatidae. -- pp. 1-229, figs. 1-100. Harley Books, Colchester.
- Roberts, M.J., 1985b. *The spiders of Great Britain and Ireland* 3: Colour Plates - Atypidae to Linyphiidae. -- pp. 1-256, pls. 1-237. Harley Books, Colchester.
- Roberts, M.J., 1987. *The spiders of Great Britain and Ireland* 2: Linyphiidae and checklist. -- pp. 1-204, figs. 1-94, pls. A-D. Harley Books, Colchester.
- Tretzel, E., 1952. Zur Ökologie der Spinnen (Araneae): Autökologie der Arten im Raum von Erlangen. -- *Sitzber. d. Physik.-mediz. Sozietät zu Erlangen* 75: 36-131.
- Vossen, M.G.H., 1985. Spinnen onbekend maakt onbemind? -- *Natuurhist. Maandbl.* 74(11):

- 214-216, photograph.
- Wiehle, H., 1931. Spinnentiere oder Arachnoidea VI: 27. Familie: Araneidae. -- In: *Tierw. Deutschl.* 23: 1-136, figs. 1-218.
- Wiehle, H., 1956. Spinnentiere oder Arachnoidea (X): 28. Familie: Linyphiidae Baldachinspinnen. -- *Tierw. Deutschl.* 44: i-viii, 1-337, figs. 1-551.
- Wiehle, H., 1960. Spinnentiere oder Arachnoidea XI: Micryphantidae Zwergspinnen. -- *Tierw. Deutschl.* 47: i-xi, 1-620, figs. 1-1147.
- Wiehle, H., 1965. Die *Clubiona*-Arten Deutschlands, ihre natürliche Gruppierung und die Einheitlichkeit im Bau ihrer Vulva (Arach., Araneae). -- *Senck. biol.* 46(6): 471-505, figs. 1-121.
- OPILIONIDA - HOOIWAGENS
- Hillyard, P.D. & J.H.P. Sankey, 1989. Harvestmen. -- *Synopses Br. Fauna* 4 (second edition, NS): i-viii, 1-120, figs. 1-32, maps 1-109.
- Martens, J.M., 1978. Spinnentiere, Arachnida: Weberknechte, Opiliones. -- *Tierw. Deutschl.* 64: 1-464, figs. 1-815.
- Spoek, G.L., 1963. The Opilionida (Arachnida) of the Netherlands. -- *Zool. Verh. Leiden* 63: 1-70, figs. 1-13.
- IXODIDA - TEKEN
- Bronswijk, J.E.M.H. van, R.H. Rijntjes, A.F.M. Garben & H. de Vos, 1979. De teken (Ixodida) van de Benelux-landen. -- *Wet. Meded. K. Ned. nat. Ver.* 131: 1-36, figs. 1-8.
- CHILOPODA - DUIZENDPOTEN
- Eason, E.H., 1964. *Centipedes of the British Isles*. -- pp. i-x, 1-294, figs. 1-495, pls. I-V. Warne, London/New York.
- Jeekel, L.A.W., 1977. Voorlopige atlas van de verspreiding der Nederlandse duizendpoten (Chilopoda). -- *Verslagen technische Gegevens ITZ Amsterdam* 13: 1-55, maps 1-39.
- DIPLOPODA - MILJOENPOTEN
- Blower, J.G., 1985. Millipedes. -- *Synopses Br. Fauna* 34 (NS): 1-242, figs. 1-73.
- Jeekel, L.A.W., 1978. Voorlopige atlas van de verspreiding der Nederlandse miljoenpoten (Diplopoda). -- *Verslagen technische Gegevens ITZ Amsterdam* 15: 1-68, maps 1-46.

Tabel 1. Soortenlijst. Legenda: f: vrouwtje(s); m: mannetje(s); c: eicocon(s); j: juveniel(en); n: nymf(en) (preadult stadium bij teken). De nomenclatuur van de spinnen is in overeenstemming met Van Helsdingen (1980), die van de hooiwagens met Spoek (1963), en die van de duizend- en miljoenpoten met Jeekel (resp. 1977 en 1978). Namen waaraan in modernere literatuur vaak de voorkeur wordt gegeven staan tussen haakjes vermeld.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
ARANEIDA - spinnen																
ATYPIDAE - aardspinnen																
<i>Atypus affinis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-
AMAUROBIIDAE - nachtspinnen																
<i>Amaurobius similis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-
DICTYNIDAE - kaardespinnen																
<i>Dictyna uncinata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-
<i>Heterodictyna flavescens</i> (=Nigma f.)	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f
PHOLCIDAE - trilspinnen																
<i>Pholcus phalangioides</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-
GNAPHOSIDAE - zakspinnen																
<i>Drassodes cupreus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-
<i>Haplodrassus signifer</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-
<i>Micaria pulicaria</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-
<i>Zelotes pedestris</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-

CLUBIONIDAE - buisspinnen:

<i>Clubiona lutescens</i>	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Clubiona neglecta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-
<i>Clubiona reclusa</i>	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Phrurolithus festivus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-

THOMISIDAE - krabspinnen

<i>Diaea dorsata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-
<i>Oxyptila nigrita</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-
<i>Oxyptila praticola</i>	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Xysticus cristatus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	f	-	-
<i>Xysticus kochi</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-
<i>Xysticus ulmi</i>	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-

PHILODROMIDAE - loopspinnen

<i>Tibellus oblongus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	m	-	-
--------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

SALTICIDAE - springspinnen

<i>Euophrys aequipes</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	f	-	-
<i>Euophrys frontalis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-
<i>Heliophanus auratus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f
<i>Heliophanus flavipes</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fmj	f	-	-

LYCOSIDAE - wolfspinnen

<i>Aulonia albimana</i>	j	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pardosa amentata</i>	-	f	fm	fm	fmc	fmc	-	fm	-	fc	-	-	-	fmc	f
<i>Pardosa hortensis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fc	-	-
<i>Pardosa nigriceps</i>	-	fc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pardosa palustris</i>	-	-	fm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pardosa proxima</i>	-	-	fmc	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pirata hygrophilus</i>	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pirata latitans</i>	-	-	-	m	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pirata piraticus</i>	-	-	-	-	mj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Trochosa robusta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-

PISAURIDAE - grote wolfspinnen

<i>Pisaura mirabilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	j	-	-	-	j	-	-	-
--------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

AGELENIDAE - trechterwebspinnen

<i>Coelotes terrestris</i>	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-
<i>Tegenaria silvestris</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-

HAHNIDAE - dwergtrechterwebspinnen

<i>Antistea elegans</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-
-------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

THERIDIIDAE - kogelspinnen

<i>Achaeearanea lunata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-
<i>Enoplognatha thoracica</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fj	fmj	-	-
<i>Steatoda bipunctata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fm
<i>Theridion bimaculatum</i> (= <i>Neottiura bimaculata</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fmj	-	-
<i>Theridion melanurum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fm
<i>Theridion mystaceum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m
<i>Theridion pallens</i>	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-

TETRAGNATHIDAE - strekspinnen

<i>Meta menzei</i>	fm	-	-	-	-	-	m	fm	f	fm	fm	-	-	f	-
<i>Meta merianae</i>	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-
<i>Pachygnatha clercki</i>	-	-	-	-	fm	-	f	-	-	-	-	-	-	m	-
<i>Tetragnatha extensa</i>	-	-	-	m	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Tetragnatha montana</i>	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	f	-	-	-	-

ARANEIDAE - wielwebspinnen

<i>Araneus cornutus</i> (= <i>Larinioides c.</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	mj	-	-	-
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---

<i>Zilla diodia</i>	mj	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ERIGONIDAE - dwergspinnen																	
<i>Dismodicus bifrons</i>	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	fm	-	-	-	-	-
<i>Erigone atra</i>	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Erigone dentipalpis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-
<i>Gongylidiellum latebricola</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-
<i>Gongylidium rufipes</i>	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-
<i>Hypomma bituberculatum</i>	-	-	m	f	f	fm	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-
<i>Maso sundevalli</i>	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Micrargus herbigradus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-
<i>Oedothorax fuscus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-
<i>Oedothorax tuberosus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-
(= <i>O. gibbosus</i> , wrsch. twee mm.-vormen van één soort, zie Roberts, 1987)																	
<i>Pocadicnemis pumila</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-
<i>Tiso vagans</i>	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Walckenaeria corniculans</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Walckenaeria unicornis</i>	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LINYPHIIDAE - hangmatwebspinnen																	
<i>Bathyphantes gracilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-
<i>Lepthyphantes flavipes</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-
<i>Lepthyphantes mengei</i>	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Lepthyphantes tenuis</i>	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Linyphia hortensis</i>	fm	-	-	-	-	f	fj	-	-	f	-	-	f	-	-	-	-
<i>Meioneta rurestris</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-
<i>Microlinyphia pusilla</i>	-	f	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Neriere clathrata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-
<i>Neriere montana</i>	-	-	-	-	-	f	f	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-
<i>Neriere peltata</i>	-	-	-	-	-	-	fm	f	-	f	-	-	-	-	-	f	-
<i>Neriere radiata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-	-	-

OPILIONIDA - hooiwagens

NEMASTOMATIDAE

<i>Nemastoma quadripunctatum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	f	-	-	-	-	-
(= <i>Paranemastoma q.</i>)																	

PHALANGIIDAE

<i>Platybunus triangularis</i>	-	-	-	-	-	-	fm	-	-	m	-	-	f	-	fm	-	-
(= <i>Rilaena t.</i>)																	

SCLEROSOMATIDAE

<i>Homalenotus quadridentatus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	j	-	-	-	-
-----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

IXODIDA - teken

IXODIDAE

<i>Ixodes ricinus</i>	fm	-	-	-	-	-	m	f	-	-	fmn	-	-	-	-	-	-
-----------------------	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	---	---	---	---	---	---

CHILOPODA - duizendpoten

GEOPHILOMORPHA: HYMANTARIIDAE

<i>Haplophilus subterraneus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-
---------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

SCOLOPENDROMORPHA: CRYPTOPSIDAE

<i>Cryptops parisi</i>	-	-	-	-	-	-	-	m	-	m	-	-	-	-	-	-	-
------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

LITHOBIOMORPHA: LITHOBIIDAE

<i>Lithobius agilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Lithobius crassipes</i>	-	-	-	-	-	-	-	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Lithobius forficatus</i>	-	-	-	-	-	-	-	j	-	-	-	-	-	-	-	-	-

DIPLOPODA - miljoenpoten

GLOMERIDA: GLOMERIDAE - oprolmiljoenpoten

Glomeris marginata - - - - - - - - - fm f - - - - -

JULIDA: JULIDAE

Cylindroiulus caeruleocinctus - - - - - - - - - - - f - - - -

Cylindroiulus punctatus fm - - - - - - - m f - - - - -

Tachypodoiulus niger m - - - - - - - f - fm - fm - - - f

POLYDESMIDA: POLYDESMIDAE - treeplankjes

Polydesmus angustus - - - - - - - - - nř fm - - - f - -